

طرح جامع تشکیل «هسته‌های مقاومت محله»
چارچوبی برای بهسازی حوزه‌های علمیه و ارکان نظام

تهیه و تنظیم: گروه‌ها و تشکلهای اجتماعی، سیاسی و تبلیغی

مرداد ماه ۱۴۰۴

مقدمه:

در راستای مقابله با تهاجم فرهنگی استکبار جهانی و تقویت جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی، طرح «تشکیل هسته‌های مقاومت محله» به عنوان یک فرصت گفتمانی بی‌بدیل برای روحانیت، مبلغین و فعالان فرهنگی، با محوریت حوزه‌های علمیه و با همکاری تمامی نهادهای عالی حوزوی و ارکان نظام جمهوری اسلامی ایران، امری ضروری و راهبردی تلقی می‌شود. این طرح با هدف ایجاد یک شبکه مردمی منسجم، فعال و آگاه در سطح محلات کشور، به دنبال تبدیل هر محله به یک سنگر مستحکم در برابر نفوذ فرهنگی بیگانه و ترویج ارزش‌های اسلامی-ایرانی است.

چارچوب کلی و خلاصه ضرورت و الزامات

۱. ضرورت طرح:

- **مقابله با تهاجم فرهنگی:** امپریالیسم جهانی با بهره‌گیری از ابزارهای نوین رسانه‌ای و جنگ نرم، به صورت مستمر در حال تهاجم به مبانی فکری، اعتقادی و فرهنگی جامعه ایران است. تشکیل هسته‌های مقاومت محله، یک راهکار موثر برای ایجاد مصونیت در برابر این تهاجمات و تبدیل وضعیت پدافندی به یک حرکت فعال و آفندی فرهنگی است.
- **احیای نقش محوری مساجد و روحانیت:** این طرح، فرصتی برای بازتعریف و تقویت جایگاه مساجد به عنوان پایگاه‌های اصلی فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی در محلات و احیای نقش تاریخی روحانیت به عنوان راهبران فکری و معنوی جامعه است.
- **استفاده از ظرفیت‌های مردمی:** مقاومت واقعی و پایدار، مقاومتی است که بر پایه حضور و مشارکت آگاهانه مردم شکل گرفته باشد. این طرح با سازماندهی ظرفیت‌های عظیم مردمی، به ویژه جوانان، زنان و نخبگان محلی، یک شبکه قدرتمند و خودجوش از فعالان فرهنگی را ایجاد می‌کند.
- **ایجاد یک گفتمان فراگیر:** هسته‌های مقاومت محله، بستر مناسبی برای تبیین گفتمان انقلاب اسلامی، دستاوردهای نظام و پاسخگویی به شبهات و سوالات نسل جوان در یک فضای صمیمی و چهره به چهره فراهم می‌آورد.

۲. اهداف کلی طرح:

- **بصیرت‌افزایی و ارتقای سطح آگاهی عمومی:** شناخت دقیق توطئه‌های دشمنان و روش‌های مقابله با آن.
- **ترویج و تعمیق سبک زندگی اسلامی-ایرانی:** مقابله با الگوهای فرهنگی وارداتی و ترویج الگوهای بومی و دینی.
- **تقویت همبستگی و انسجام اجتماعی:** ایجاد روحیه تعاون، مسئولیت‌پذیری و کار گروهی در سطح محلات.

- **شناسایی و پرورش استعداد‌های فرهنگی:** کشف و حمایت از جوانان و فعالان فرهنگی مستعد در هر محله.

- **ایجاد شبکه ارتباطی و عملیاتی:** برقراری ارتباط منسجم بین هسته‌های مقاومت در سطوح مختلف محلی، منطقه‌ای و ملی.

۳. ارکان و ساختار اجرایی طرح:

این طرح بر پایه همکاری نزدیک و هم‌افزایی میان حوزه‌های علمی و ارکان مختلف نظام جمهوری اسلامی شکل می‌گیرد:

الف) محوریت حوزه‌های علمی:

- **شورای عالی حوزه‌های علمی:** به عنوان عالی‌ترین نهاد سیاست‌گذاری در حوزه‌ها، مسئولیت تدوین سیاست‌های کلان، نظارت عالیه بر اجرای طرح و ایجاد هماهنگی بین نهادهای حوزوی را بر عهده خواهد داشت. این شورا می‌تواند با تصویب طرح‌های حمایتی و تشویقی، طلاب و روحانیون را به مشارکت فعال در این هسته‌ها ترغیب نماید.

- **مرکز مدیریت حوزه‌های علمی:** وظیفه برنامه‌ریزی اجرایی، آموزش و توانمندسازی روحانیون و مبلغین برای حضور موثر در هسته‌های مقاومت، تولید محتوای فرهنگی متناسب با نیازهای روز و اعزام هدفمند طلاب به مساجد و محلات را بر عهده دارد.

- **سازمان تبلیغات اسلامی و دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمی قم:** با بهره‌گیری از شبکه گسترده مبلغین و روحانیون مستقر در سراسر کشور، نقش اساسی در سازماندهی و هدایت فکری هسته‌های مقاومت ایفا خواهند کرد.

ب) همکاری ارکان نظام جمهوری اسلامی:

- **بسیج مستضعفین و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی:** با توجه به ساختار منسجم و حضور گسترده در سطح محلات، بسیج می‌تواند به عنوان بازوی اجرایی قدرتمند این طرح عمل کند. همکاری در سازماندهی، ارائه آموزش‌های تشکیلاتی و پشتیبانی از فعالیت‌های هسته‌ها از جمله وظایف این نهاد است. امضای تفاهم‌نامه‌های همکاری میان حوزه‌های علمی و سپاه پاسداران، زمینه‌ساز این همکاری خواهد بود.

- **وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی:** این نهادها می‌توانند با ارائه حمایت‌های مادی و معنوی، در اختیار قرار دادن امکانات فرهنگی (کتابخانه‌ها، سالن‌های اجتماعات و...) و همچنین تولید و توزیع محصولات فرهنگی متناسب با اهداف طرح، به تقویت هسته‌های مقاومت کمک کنند.

- **مجلس شورای اسلامی:** با تصویب قوانین حمایتی و تخصیص بودجه‌های لازم در قوانین سالانه، می‌تواند پشتوانه قانونی و مالی محکمی برای اجرای این طرح فراهم آورد.
- **قوه قضائیه:** با حمایت از فعالیت‌های قانونی هسته‌ها و مقابله با موانع و کارشکنی‌های احتمالی، می‌تواند به ایجاد فضای امن برای فعالیت‌های فرهنگی کمک کند.
- **مجمع تشخیص مصلحت نظام:** با توجه به نقش این مجمع در تدوین سیاست‌های کلی نظام، می‌تواند با در نظر گرفتن جایگاه ویژه‌ای برای «مقاومت فرهنگی مردمی» در سیاست‌های فرهنگی کشور، به این طرح عمق راهبردی ببخشد.
- **شورای نگهبان:** با پاسداری از انطباق قوانین و مقررات مرتبط با این طرح با شرع و قانون اساسی، به حفظ اصالت و جهت‌گیری صحیح آن کمک خواهد کرد.
- **مجلس خبرگان رهبری:** با توجه به وظیفه نظارت بر عملکرد رهبری و نهادهای زیرمجموعه ایشان، می‌تواند بر حسن اجرای این طرح که در راستای تحقق منویات رهبر معظم انقلاب در خصوص مقابله با تهاجم فرهنگی است، نظارت داشته باشد.

۴. الزامات و پیش‌نیازهای موفقیت:

- **ایمان و انگیزه الهی:** فعالیت در این هسته‌ها باید مبتنی بر اخلاص و با هدف رضای الهی باشد.
- **آموزش مستمر:** روحانیون و فعالان فرهنگی باید به دانش روز و مهارت‌های لازم برای ارتباط موثر با اقشار مختلف مردم، به ویژه جوانان، مجهز شوند.
- **استفاده از زبان هنر و ابزارهای نوین:** بهره‌گیری از قالب‌های جذاب فرهنگی و هنری و حضور فعال در فضای مجازی برای انتقال مفاهیم.
- **مردمی بودن و پرهیز از تصدی‌گری دولتی:** هسته‌ها باید ماهیت خودجوش و مردمی خود را حفظ کرده و نهادهای حاکمیتی نقش حمایتی و تسهیل‌گری داشته باشند.
- **صبر و استقامت:** مقابله با تهاجم فرهنگی یک مبارزه طولانی و نیازمند صبر، استقامت و برنامه‌ریزی دقیق است.

مراحل اجرایی طرح «تشکیل هسته‌های مقاومت محله»

این طرح در پنج مرحله اصلی قابل اجراست: ۱. مرحله آماده‌سازی و سیاست‌گذاری، ۲. مرحله راه‌اندازی و آموزش، ۳. مرحله اجرا و استقرار، ۴. مرحله شبکه‌سازی و توسعه، و ۵. مرحله پایش و ارزیابی مستمر.

مرحله اول: آماده‌سازی و سیاست‌گذاری (مدت زمان: ۳ تا ۶ ماه)

این مرحله، فاز بنیادین و شالوده‌ریزی طرح است و موفقیت مراحل بعدی به دقت در اجرای آن بستگی دارد.

۱. تشکیل «ستاد راهبری کلان طرح»:

- اعضا: نمایندگان تام‌الاختیار از شورای عالی حوزه‌های علمیه (به عنوان رئیس ستاد)، مرکز مدیریت حوزه‌ها، سازمان تبلیغات اسلامی، دفتر تبلیغات اسلامی، بسیج مستضعفین (به عنوان دبیر و مجری اصلی)، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سپاه پاسداران و سایر نهادهای مرتبط.
- وظایف: تصویب نهایی چارچوب اجرایی، تعیین شاخص‌های کلان، تقسیم کار ملی، و نظارت عالی بر روند اجرای طرح.

۲. تدوین «سند ملی هسته‌های مقاومت محله»:

- این سند توسط ستاد راهبری کلان تدوین می‌شود و شامل موارد زیر است:
 - آیین‌نامه اجرایی دقیق (شرح وظایف هر نهاد).
 - پیوست‌های محتوایی و گفتمانی (اصول و خطوط قرمز).
 - الگوی ساختاری هسته‌ها در سطح محله.
 - نظام‌نامه حمایتی و تشویقی.

۳. تشکیل «کمیته‌های استانی»:

- به ریاست مدیران کل تبلیغات اسلامی یا مدیران حوزه‌های علمیه استان‌ها و با حضور فرماندهان سپاه استانی و سایر مسئولین مرتبط.
- وظیفه: بومی‌سازی سند ملی بر اساس اقتضائات فرهنگی و اجتماعی هر استان.

۴. تأمین زیرساخت‌ها و بودجه اولیه:

- رایزنی با مجلس شورای اسلامی و دولت برای پیش‌بینی ردیف بودجه مشخص.
- تخصیص امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری اولیه توسط نهادهای همکار.

مرحله دوم: راه‌اندازی و آموزش (مدت زمان: ۴ ماه)

این مرحله بر توانمندسازی نیروی انسانی و آماده‌سازی محتوای عملیاتی متمرکز است.

۱. فراخوان و گزینش هسته اولیه مبلغین و روحانیون:

- مرکز مدیریت حوزه‌ها و سازمان تبلیغات اسلامی، روحانیون و طلاب مستعد، جوان و انقلابی را برای پیوستن به طرح شناسایی و دعوت می‌کنند.

۲. طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی فشرده:

- سرفصل‌ها:

- مبانی نظری: تبیین دقیق تهاجم فرهنگی، جنگ نرم و گفتمان مقاومت.
- مهارت‌های عملیاتی: روش‌های تبلیغ نوین، کار با کودک و نوجوان، مدیریت رسانه‌های اجتماعی، فن بیان، مهارت تشکیلاتی و تیم‌سازی.

- **آشنایی با ساختارها:** آشنایی با ظرفیت‌های بسیج، مساجد و نهادهای فرهنگی محله.
- **مجری:** دفتر تبلیغات اسلامی با همکاری اساتید مجرب حوزوی و دانشگاهی و کارشناسان بسیج.

۳. تولید بسته محتوایی اولیه:

- تهیه بسته‌های استاندارد شامل: طرح درس برای جلسات، محتوای چندرسانه‌ای (کلیپ، پادکست، پوستر)، معرفی کتاب و فیلم، و پاسخ به شبهات رایج.
- **مجری:** سازمان تبلیغات اسلامی با همکاری مراکز پژوهشی حوزوی.

مرحله سوم: اجرا و استقرار (شروع پس از مرحله دوم)

این مرحله، فاز عملیاتی و میدانی طرح است که به صورت تدریجی آغاز می‌شود.

۱. اجرای آزمایشی (پایلوت):

- انتخاب چند استان و در هر استان چند محله به عنوان نمونه.
- اعزام روحانیون آموزش دیده به این محلات و استقرار در مساجد محوری.
- **هدف:** ارزیابی مدل اجرایی در عمل، شناسایی نقاط ضعف و قوت و اصلاح فرآیندها.

۲. استقرار امام محله و تشکیل هسته مرکزی:

- «امام محله» (روحانی مستقر) با همکاری فرمانده پایگاه بسیج و هیئت امنای مسجد، «هسته مرکزی مقاومت محله» را تشکیل می‌دهد.
- **اعضای اولیه:** فعالان فرهنگی مسجد، معلمان، دانشجویان، کسبه متدین و بانوان تأثیرگذار محله.

۳. شروع فعالیت‌های هسته:

- **جذب:** شناسایی و جذب جوانان و نوجوانان مستعد محله از طریق برنامه‌های جذاب (ورزشی، هنری، اردو).
- **جلسات هفتگی:** برگزاری جلسات منظم با قالب‌های متنوع (بحث و گفتگو، پخش فیلم، کرسی آزاداندیشی).

○ عملیات‌های فرهنگی محله محور:

- برگزاری مراسم ملی و مذهبی با رویکرد بصیرتی.
- اجرای پوشش‌های فرهنگی در فضای مجازی و حقیقی (مثلاً پوشش حجاب و عفاف، پوشش کتابخوانی).
- راه‌اندازی گروه‌های سرود و تئاتر بچه‌های مسجد.
- سرکشی و رسیدگی به خانواده‌های نیازمند و سالمندان محله.

مرحله چهارم: شبکه‌سازی و توسعه (شروع همزمان با پیشرفت مرحله سوم)

هدف این مرحله، اتصال هسته‌ها به یکدیگر و تبدیل آن‌ها به یک جریان قدرتمند و سراسری است.

۱. راه‌اندازی سامانه جامع ارتباطی:

- ایجاد یک پلتفرم آنلاین برای ارتباط مستمر بین هسته‌ها، اشتراک‌گذاری تجربیات موفق، و دسترسی به منابع محتوایی به‌روز.
- مجری: سازمان بسیج با همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان.

۲. برگزاری گردهمایی‌های فصلی و سالانه:

- گردهمایی مسئولین هسته‌ها در سطح شهرستان، استان و کشور برای هم‌اندیشی، انتقال تجربه و تقویت انگیزه.

۳. تعریف پروژه‌های مشترک منطقه‌ای و ملی:

- اجرای همزمان یک پویش یا برنامه فرهنگی مشخص توسط تمام هسته‌های کشور برای ایجاد موج و اثرگذاری ملی.

مرحله پنجم: پایش و ارزیابی مستمر (فرآیندی دائمی)

این مرحله تضمین‌کننده پویایی، اصلاح و پیشرفت مداوم طرح است.

۱. دریافت گزارش‌های دوره‌ای:

- هر هسته موظف است گزارش‌های منظم (ماهانه یا فصلی) از فعالیت‌ها و دستاوردهای خود را از طریق سامانه جامع ارسال کند.

۲. بازرسی‌های میدانی و نظارت ستادی:

- اعزام تیم‌های ارزیاب از سوی کمیته‌های استانی و ستاد راهبری کلان برای بررسی کیفی فعالیت‌ها و گفتگو با اعضا.

۳. تحلیل داده‌ها و ارائه بازخورد:

- ستاد راهبری کلان به صورت سالانه عملکرد کلی طرح را بر اساس شاخص‌های تعیین‌شده (مانند میزان جذب، تعداد برنامه‌های اجرا شده، میزان رضایت‌مندی) تحلیل کرده و بر اساس نتایج، سیاست‌ها و برنامه‌های سال آینده را اصلاح و ابلاغ می‌کند.

این نقشه راه، چارچوبی منسجم برای تبدیل ایده «هسته‌های مقاومت محله» به یک واقعیت میدانی و تأثیرگذار فراهم می‌آورد که با اتکا به ایمان، تخصص و هم‌افزایی، جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی را در برابر تهاجمات دشمن بیمه خواهد کرد.